

Reykjavík 30.06.2022

Borgarráð Reykjavíkur
Tjarnargötu 11
101 Reykjavík

Hér með sendist útskrift úr gerðabók umhverfis- og skipulagsráðs frá 29. júní 2022 varðandi eftirfarandi mál.

Suðurlandsvegur

Lögð fram skipulagslýsing EFLU verkfræðistofu fh. umhverfis- og skipulagssvið, skipulagsfulltrúa, dags. 22. júní 2022, um nýtt deiliskipulag Suðurlandsvegar, frá vegamótum við Bæjarháls að sveitarfélagsmörkum við Mosfellsbæ nálægt Hólmsá, veghelgunarsvæða hans og gatnamóta á þessari leið. Vegagerðin áformar að í samvinnu við borgina að tvöfalda Suðurlandsveg og er markmið framkvæmdar að auka umferðaröryggi allra faramóta og tryggja greiðari leið umferðar um Suðurlandsveg með því að aðskilja akstursstefnur. Lagður verður 2+2 vegur, tengingum fækkað frá því sem nú er, þrenn mislæg vegamót, gerðir nýir reið-, hjóla- og göngustígar. Vegurinn verður lagður í allt að fimm áföngum og nær deiliskipulagið til fyrstu tveggja áfanganna. Lagt er til að lýsingin verði kynnt og leitað umsagna þeirra aðila sem taldir eru upp í henni.

Samþykkt með sex atkvæðum fulltrúa Framsóknar, Pírata, Viðreisnar og Sjálfstæðisflokksins, að kynna lýsingu að deiliskipulagi í samræmi við 1. mgr. 40. gr. skipulagslaga nr. 123/2010. Leita skal umsagna um lýsinguna hjá Skipulagsstofnun, Umhverfisstofnun, Náttúrufræðistofnun Íslands, Minjastofnun Íslands, Borgarsögusafni Reykjavíkur, Íbúaráði Árbæjar, Íbúaráði Norðlingaholts, Vegagerðinni, Heilbrigðiseftirliti Reykjavíkur, Veðurstofu Íslands, Veitum ohf., Hestamannafélaginu Fákí, Landssamtökum hjólreiðamanna, Skógræktarfélagi Reykjavíkur, Skógrækt Ríkisins. Jafnframt fer lýsingin í almenna kynningu. Fulltrúi Vinstri grænna greiðir atkvæði gegn tillögunni. Vísað til borgarráðs.

Fulltrúar Framsóknar, Pírata og Viðreisnar leggja fram svohljóðandi bókun: Hér er um framkvæmd Vegagerðarinnar er að ræða, sem telur þörf á breytingunni til að bæta öryggi og umferðarflæði. Hér er um að ræða viðkvæmt svæði sem er mikið notað til útivistar. Bættar hjóla- og gönguleiðir á svæðinu sem farið er í samhliða breytingunni eru þó einnig mikilvægar og mikilvægt að tryggja samfelldan göngu- og hjólastíg til Hveragerðis og Selfoss. Gæta þarf vel að mótvægisáðgerðum. Vatnsbúskapur Rauðavatns hefur verið mjög sveiflukenndur og mikilvægt að skoða hvort hægt sé að hafa jákvæð áhrif á þá stöðu eins og frumkönnun gefur til kynna.

Fulltrúi Vinstri grænna leggur fram svohljóðandi bókun:

Brýnt er að bæta umferðaröryggi allra ferðamáta. Hins vegar mega aðgerðir til þess ekki vera umferðaraukandi fyrir óvistvæna ferðamáta. Eins þarf að huga að umhverfissvænni landnýtingu og kolefnisspori vegafframkvæmda. Ekki er að sjá

að hugað sé að þessum þáttum og mætti vanda mikið betur til verka. Nú stefnir í að hundruð hektarar af óspilltu landi fari undir umferðarmannvirki sem fyrst og fremst gagnast einkabílum og flutningabílum og að fjölgun mislægra gatnamóta sé umtalsverð. Ef þetta verður niðurstaðan er mótvægisáðgerða þörf. Þá þarf að rýna vandlega tækifærin til að minnka aðra vegi eða loka þeim og ráðast í gagngerar breytingar til að stuðla að breyttum ferðavenjum. Þá þarf mun betur að huga að vegaframkvæmdum sem gerir ráð fyrir vistvænum ferðamátum.

Áheyrnarfulltrúi Flokks fólksins leggur fram svohljóðandi bókun:

Lögð fram af skipulagsyfirvöldu skipulagslýsing EFLU verkfræðistofu fh.

umhverfis- og skipulagssvið, skipulagsfulltrúa, dags. 4. maí 2022, um nýtt

deiliskipulag Suðurlandsvegar, frá vegamótum við Bæjarháls að

sveitarfélagsmörkum við Mosfellsbæ nálægt Hólmsá, veghelgunarsvæða hans

og gatnamóta á þessari leið.

Flokkur fólksins bendir á að fyrirsjáanlegar eru deilur um hvað á að víkja fyrir

veginum, hluti skógarreits eða bensínstöð. Svo er athyglisvert að ekki er talað

um minnkun á líffræðilegri fjölbreytni við það að leggja nýjar akbrautir og gróður

skertur og það er ekki í samræmi við það sem sagt er þegar gróðurmagn er

einhversstaðar aukið.

Björn Ingi Edvardsson verkefnastjóri tekur sæti á fundinum undir þessum lið.

F.h. umhverfis- og skipulagssviðs

Glóey Helgudóttir Finnsdóttir

Fylgiskjal: skipulagslýsing umhverfis- og skipulagssvið, skipulagsfulltrúa, dags. 22. júní 2022.

SKIPULAGSLÝSING

Deiliskipulag Suðurlandsvegar, frá Bæjarhálsi að
sveitarfélagsmörkum við Mosfellsbæ nálægt Hólmsá.

22.06.2022

Reykjavíkurborg

EFNISYFIRLIT

MYNDASKRÁ	2
TÖFLUSKRÁ	2
1 ALMENNT	3
1.1 Skipulagslýsing	3
2 FORSENDUR	5
2.1 Viðfangsefni og markmið	5
2.2 Umhverfi og staðhættir	7
2.3 Umhverfismat og leyfisveitingar	9
2.4 Tengsl við aðrar áætlanir	9
2.4.1 Landskipulagsstefna	9
2.4.2 Svæðisskipulag höfuðborgarsvæðisins	9
2.4.3 Aðalskipulagsáætlanir	10
2.4.4 Deiliskipulag	10
3 MATSLÝSING	12
3.1 Nálgun og áherslur matsvinnu	12
3.2 Valkostir	12
3.2.1 Áhrifaþættir, umhverfisþættir, matsspurningar og viðmið	12
4 KYNNING, SAMRÁÐ OG SKIPULAGSFERLI	15
4.1 Kynning og samráð	15
4.2 Umsagnaraðilar	15
4.3 Drög að skipulagsferlinu	16

MYNDASKRÁ

MYND 1 Yfirlitsmynd – Áfangi 1, frumdrög. Bæjarháls – Norðlingavað.	6
MYND 2 Yfirlitsmynd – Áfangi 2, frumdrög. Norðlingavað – Hólmsá.	6
MYND 3 Yfirlitsmynd – Áfangar 3 til 5. Mislæg gatnamót við Breiðholtsbraut, Norðlingavað og Hafravatnsveg.	7
MYND 4 Skipulagssvæðið er gróflega afmarkað með rauðri línu; Suðurlandsvegur frá Bæjarhálsi að sveitarfélagsmörkum við Mosfellsbæ til austurs.	8
MYND 5 Aðalskipulag Reykjavíkur 2040, hluti þéttbýlisuppdráttar.	10

TÖFLUSKRÁ

TAFLA 1. Umhverfisþættir, matsspurningar og gögn sem viðmið eru sótt í.	13
TAFLA 2. Flokkun umhverfisáhrifa í mati á áætluninni.	13
TAFLA 4 Drög að skipulagsferli	16

1 ALMENNT

Fyrirhugað deiliskipulag nær til Suðurlandsvegur frá vegamótum við Bæjarháls að sveitarfélagsmörkum við Mosfellsbæ nálægt Hólmsá, veghelgunarsvæða hans, stíga og gatnamóta á þessari leið.

Vegagerðin, í samvinnu við Reykjavíkurborg, áformar að tvöfalda Suðurlandsveg. Framkvæmdin á sér nokkra forsögu en unnið var að frumdrögum á árunum 2002 og 2011. Nú er unnið að endurskoðun á þessum frumdrögum og við hana er farið yfir útfærslu á öllum tengingum og aðlögun framkvæmdarinnar við nærliggjandi svæði, með það að markmiði að draga úr umhverfisáhrifum hennar. Vætanlegt deiliskipulag mun taka mið af niðurstöðu úr ferli umhverfismats framkvæmdarinnar.

Markmið framkvæmdarinnar er að auka umferðaröryggi allra fararmáta og tryggja greiðari umferð um Suðurlandsveg með því að aðskilja akstursstefnur. Lagður verður 2 + 2 vegur, tengingum fækkað frá því sem nú er og til framtíðar er gert ráð fyrir að gerð verði byggð þrenn mislæg vegamót. Gerðir verða nýir reið-, hjóla- og göngustígar.

Gert er ráð fyrir að vegurinn verði lagður í fimm áföngum (sjá myndir 1, 2, 3 í kafla 2.1). Í fyrstu tveimur áföngunum verða vegamótin við Breiðholtsbraut, Norðlingavað og Hafravatnsveg planvegamót og mun deiliskipulagið sýna þá útfærslu. Í áföngum 3, 4 og 5 er áætlað að vegamót við Breiðholtsbraut, Norðlingavað og Hafravatnsveg verði gerð mislæg og þegar að þeim framkvæmdum kemur verður deiliskipulaginu breytt og mislæg gatnamót sett inn í stað planvegamóta.

Suðurlandsvegur innan marka skipulagssvæðisins er um 5,0 km að lengd. Vegurinn er í dag ein akrein í hvora átt, án miðdeilis, tvöfalt hringtorg er við Breiðholtsbraut og einfalt hringtorg er við Norðlingavað. Frá vegamótum við Bæjarháls liggur vegurinn milli byggðar í Árbæ og Rauðvatns og áfram á milli Rauðavatnsskógar og byggðarinnar í Norðlingaholti. Þaðan liggur vegurinn milli Rauðhóla og Hólmsheiðar og þegar austar dregur með ánni Bugðu, sem breytir um nafn austar og heitir þar Hólmsá.

1.1 Skipulagslýsing

Hér er sett fram skipulagslýsing vegna nýs deiliskipulags fyrir tvöföldun Suðurlandsvegur, stofnbrautar frá Bæjarhálsi í Reykjavík að sveitarfélagsmörkum við Mosfellsbæ nálægt Hólmsá.

Telji sveitarstjórn þörf á skal hún, skv. 1. mgr. 40 gr. skipulagslaga nr. 123/2010 taka saman lýsingu á skipulagsverkefni. Í lýsingu skal koma fram hvaða áherslur sveitarstjórn hafi við skipulagsgerðina, upplýsingar um forsendur, fyrirliggjandi stefnu og fyrirhugað skipulagsferli. Skipulagslýsingin er unnin í samræmi við gr. 5.2 í skipulagsreglugerð nr. 90/2013.

Tilgangurinn með gerð skipulagslýsingar er að tryggja aðkomu almennings og hagsmunaaðila að skipulagsferlinu á fyrstu stigum þess, auka gagnsæi, tryggja betra upplýsingaflæði, skila betri og markvissari skipulagsvinnu og gefa sveitarstjórn og þeim sem koma að ferlinu betri yfirsýn allt frá fyrstu skrefum.

Með skipulagslýsingu þessari er íbúum og öðrum hagsmunaaðilum gefinn kostur á að koma með ábendingar og athugasemdir sem snúa að málefnum deiliskipulagsins og komandi skipulagsvinnu.

Heimilt er að falla frá gerð slíkar lýsingar ef allar meginforsendur skipulags liggja fyrir í aðalskipulagi. Í tilviki deiliskipulags fyrir tvöföldun Suðurlandsvegar, tók Reykjavíkurborg þá ákvörðun að nýta ekki þessa heimild heldur kalla eftir umsögnum og aðkomu almennings til þess að tryggja upplýsingaflæði og markvissari skipulagsvinnu.

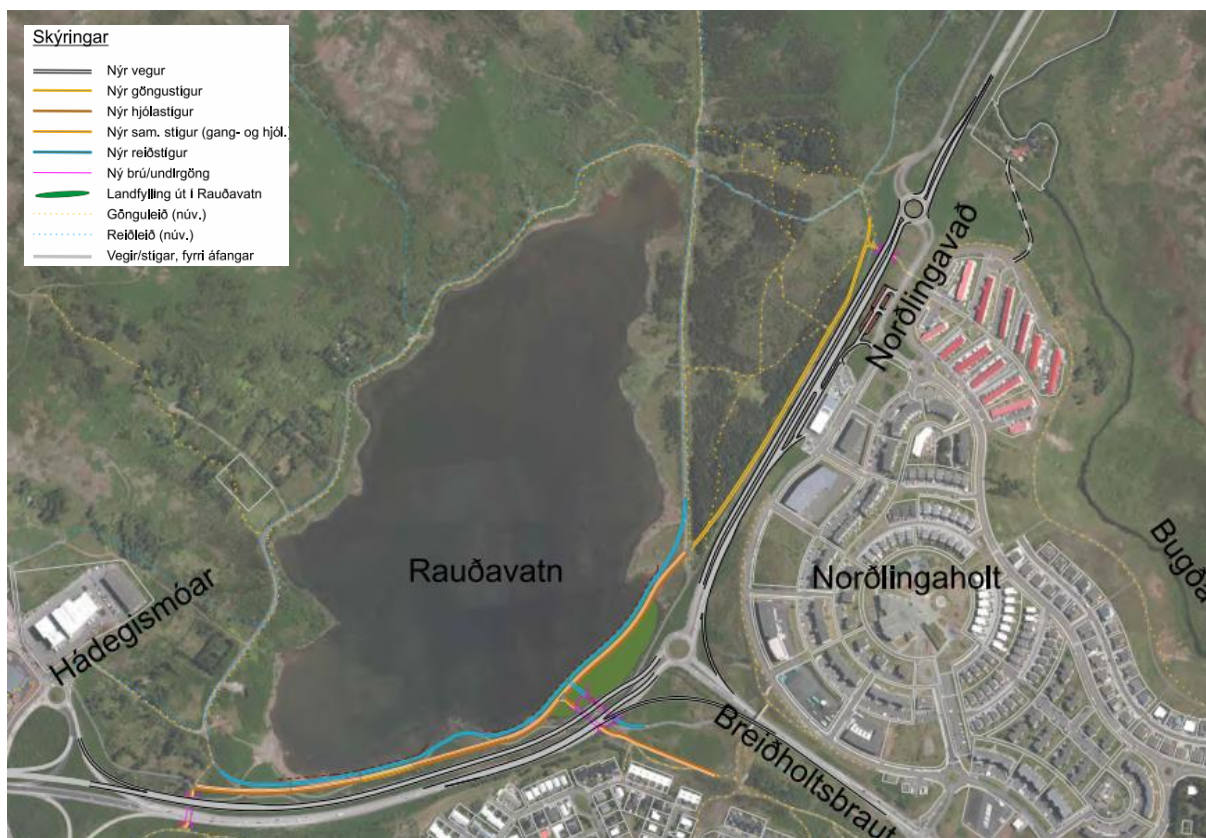
2 FORSENDUR

2.1 Viðfangsefni og markmið

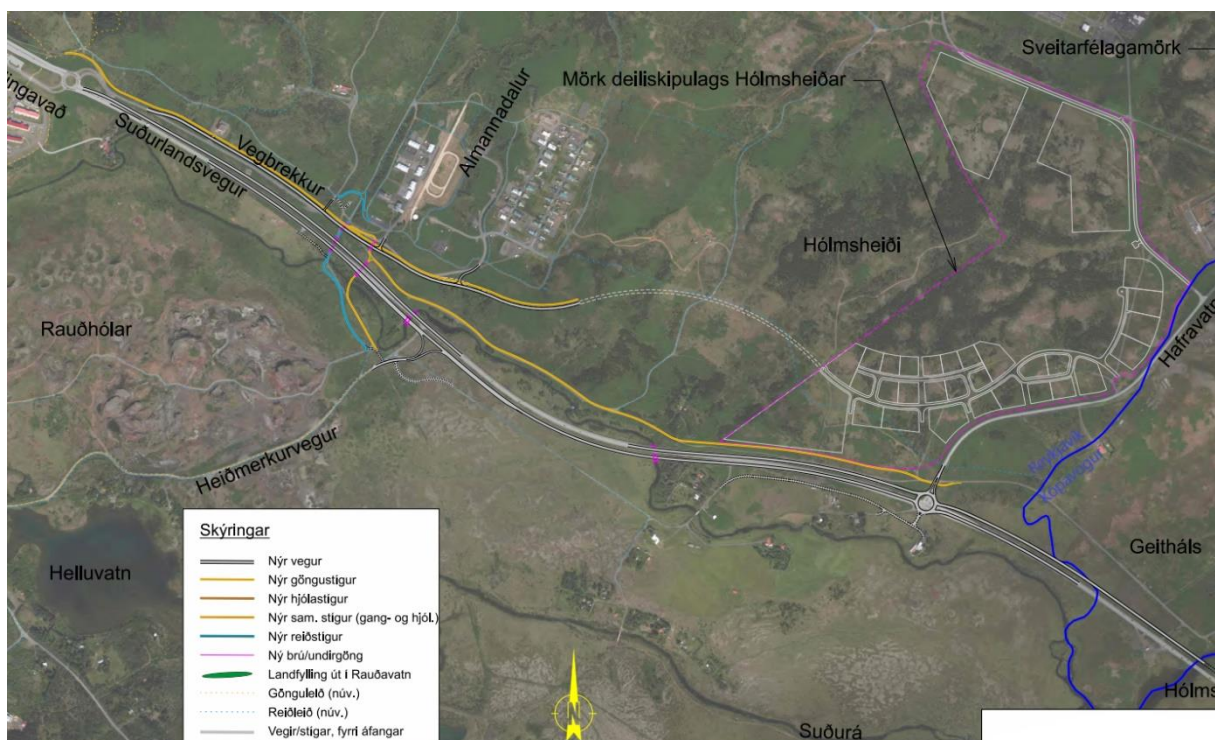
Framkvæmd þessi á sér nokkra forsögu. Unnin voru frumdrög fyrir framkvæmdina 2002 og 2011. Jafnframt var vinna við mat á umhverfisáhrifum vel á veg komin, þ.e. matsáætlun hafði verið samþykkt og vinna við frummatsskýrslu var nánast lokið. Hins vegar varð ekki af framkvæmdum á þessum tíma og því var frummatsskýrslu ekki skilað til Skipulagsstofnunar.

Nú er aftur hafin vinna við endurskoðun á frumdrögum frá árunum 2002 og 2011 og endurskoðun á mati á umhverfisáhrifum frá 2011 vegna þessarar framkvæmdar. Við endurskoðunina er lögð áhersla á eftirfarandi þætti:

- Áfangaskiptingu framkvæmdarinnar þar sem vegamótin við Breiðholtsbraut, Norðlingavað og Hafravatnsveg eru planvegamót í fyrstu (áfangar 1 og 2, sjá myndir 1 og 2).
- Í seinni áföngum verði vegamót við Breiðholtsbraut, Norðlingavað og Hafravatnsveg gerð mislæg (áfangar 3, 4 og 5, sjá mynd 3).
- Nýja útfærslu á tengingum við Heiðmörk.
- Mótun hugmynda um aðlögun framkvæmdarinnar að útivistarsvæðinu við Rauðavatn með það að markmiði að varðveita gildi svæðisins.
- Heildstætt stígakerfi fyrir gangandi, hjólandi og ríðandi vegfarendur.
- Breytingu á vegamótum við Breiðholtsbraut sem hefur minni áhrif á Rauðavatn og Rauðavatnsskóg en í fyrri áætlunum.
- Tvöföldun Suðurlandsvegar til móts við Rauðavatnsskóg í þrengra þversniði en áður hefur verið gert ráð fyrir.
- Rýni á aðgerðum vatnsverndar, sér í lagi þar sem farið er um vatnsverndarsvæði.

MYND 1 Yfirlitsmynd – Áfangi 1, frumdrög. Bæjarháls – Norðlingavað.

MYND 2 Yfirlitsmynd – Áfangi 2, frumdrög. Norðlingavað – Hólmsá.

MYND 3 Yfirlitsmynd – Áfangar 3 til 5. Mislæg gatnamót við Breiðholtsbraut, Norðlingavað og Hafravatnsveg.

Markmið tvöföldunar Suðurlandsvegar er fyrst og fremst að bæta umferðaröryggi, með því að aðskilja akstursstefnur, og greiða fyrir umferð með því að auka afkastagetu. Einnig er markmið framkvæmdarinnar að greiða fyrir umferð óvarinna vegfarenda með því að gera áætlun um heildstætt stígakerfi fyrir gangandi, hjólandi og ríðandi vegfarendur. Þetta er gert með því að byggja veg samkvæmt þversniði A34 (3,0 metra vegöxl að utanverðu, tvo 7,5 metra vegi, 1,0 metra öxl að 11 metra miðdeili), 34 metra heildarbreidd, með tvær aðskildar akbrautir. Vegurinn meðfram Rauðavatnsskógi verður þó með þrengra sniði til að ekki þurfi að skerða skógin. Vegrið mun verða sett upp alls staðar í miðdeili vegarins til að aðskilja akstursstefnur. Einnig verða lagðir nýir reið-, hjóla- og göngustígar. Þegar hafa verið byggð mislæg vegamót við Bæjarháls.

Í verkinu felast, auk tvöföldunar vegarins, mislæg vegamót við Breiðholtsbraut, Norðlingavað, Hafravatnsveg og að hálfu leyti við Heiðmerkurveg. Einnig verða breikkaðar tvær brýr á Hólmsá/Bugðu. Fern göng fyrir gangandi og ríðandi verða undir Suðurlandsveg sem þarf að endurgera og/eða framlengja og gert er ráð fyrir nýjum undirgöngum undir Hafravatnsveg við Suðurlandsveg. Akfær göng undir Hringveg verða fyrir Heiðmerkurveg í hálfmislægri lausn.

2.2 Umhverfi og staðhættir

Skipulagssvæði breikkunar Suðurlandsvegar frá Bæjarhálsi að sveitarfélagsmörkum við Mosfellsbæ má sjá á mynd 1. Á nokkrum stöðum á sér stað lítilháttar skörun við gildandi deiliskipulagsáætlanir og verða samhliða þessu deiliskipulagi gerðar breytingar á mörkum þeirra, þannig að Suðurlandsvegur, gatnamót, stígar og áhrifasvæði verði innan þessa deiliskipulags.

MYND 4 Skipulagssvæðið er gróflega afmarkað með rauðri línu; Suðurlandsvegur frá Bæjarhálsi að sveitarfélagsmörkum við Mosfellsbæ til austurs.

Frá vegamótum við Bæjarháls liggur vegurinn milli byggðar í Árbæ og Rauðvatns og áfram á milli Rauðavatnsskógar og byggðarinnar í Norðlingaholti. Á svæðinu við Rauðavatn hafa verið lagðir stígar og landið jafnað og er Rauðavatn og nágreppi þess vinsælt útivistarsvæði. Miklar vatnsborðssveiflur einkenna vatnið og því er strandsvæði vatnsins lítt gróið. Við sunnanvert vatnið hefur verið fyllt út í það til að koma núverandi Suðurlandsvegi fyrir ásamt reiðstíg og göngustíg.

Áfram liggur vegurinn milli Rauðhóla og Hólmsheiðar og þegar austar dregur með ánni Bugðu, sem breytir um nafn austur og heitir þar Hólmsá. Skógurinn við Rauðavatn, sem gengur undir nafninu Rauðavatnssstöðin eða Rauðavatnsskógur, er í grunninn einn elsti ræktaði skógur Íslands. Vegurinn liggur á milli skógarins og bensínstöðvar Olís við Norðlingabraut sem er fjölfarinn viðkomustaður. Svæðinu frá Norðlingaholti að Bugðu (Hólmsá) hefur öllu verið umbylt vegna framkvæmda á undanförunum áratugum og lúpína ásamt sjálfgrónum víði þekur svæðið sem tvöföldunin mun taka yfir. Þegar komið er austur fyrir Bugðu, sem breytir um nafn og heitir Hólmsá í landi Hólms og þar fyrir ofan, er komið inn á gróið Elliðavogshraunið (Leitahraun II) sem rann fyrir um 4700 árum. Gervigígabyrpingin Rauðhólar er hluti þessa hrauns.

Eftir að vegurinn þverar ána á ný þarf að fara yfir hluta af sumarhúsaloð. Austur fyrir vegamót Hafravatnsvegar og að Hólmsá er vegstæði að hluta raskað vegna ýmissa framkvæmda en er nú að mestu gróið. Vegurinn þverar Hólmsá aftur nokkru austur. Fast við veginn eru sumarhús og fjær vegi nokkur heilsárshús.

2.3 Umhverfismat og leyfisveitingar

Unnið er að umhverfismati fyrir framkvæmdina í samræmi við eldri lög um mat á umhverfisáhrifum nr. 106/2000 og reglugerð um mat á umhverfisáhrifum nr. 660/2015. Framkvæmdin féll undir flokk A samkvæmt lögunum og var því ávallt matskyld, sbr. tl. 10.07 í 1. viðauka laganna þar sem fram kemur: „Nýir tveggja akreina vegir með framúrakstursrein og vegir með fjórar akreinar eða fleiri“. Frá því að vinna við umhverfismat framkvæmdarinnar hófst hafa ný lög um umhverfismat tekið gildi en matið er unnið í samræmi við gömlu lögin, þar sem ferli matsins var hafið.

Deiliskipulaginu mun fylgja umhverfismatsskýrsla með umfjöllun um umhverfismat áætlunarinnar, í samræmi við lög um umhverfismat framkvæmda og áætlana nr. 111/2021.

Framkvæmdir vegna Suðurlandsvegar eru háðar framkvæmdaleyfi frá borgaryfirvöldum í Reykjavík skv. 1. mgr. 13. gr. skipulagslaga nr. 123/2010.

2.4 Tengsl við aðrar áætlanir

Gæta þarf samræmis á milli skipulagsstiga og annarra áætlana. Horft verður til áhersla og stefnumiða í eftirfarandi stefnum.

2.4.1 Landskipulagsstefna

Í Landsskipulagsstefnu 2015-2026 er sett fram stefna um að skipulag landnotkunar feli í sér samþætta stefnu um byggðarþróun í þéttbýli og dreifbýli með áherslu á greiðar, öruggar og vistvænar samgöngur og fjölbreyttan ferðamáta. Einnig kemur fram að skipulagsgerð sveitarfélaga eigi að stuðla að greiðum samgöngum innan skilgreindra vinnusóknar- og þjónustusvæða meginkjarna, með styrkingu byggðar að leiðarljósi.

Út frá þessari stefnumörkun í landskipulaginu verður í deiliskipulaginu lögð áhersla á stígatengingar samhliða tvöföldun vegarins og stuðla að því að göngu- og hjólastígar ýti undir virkan ferðamáta í daglegum erindum.

2.4.2 Svæðisskipulag höfuðborgarsvæðisins

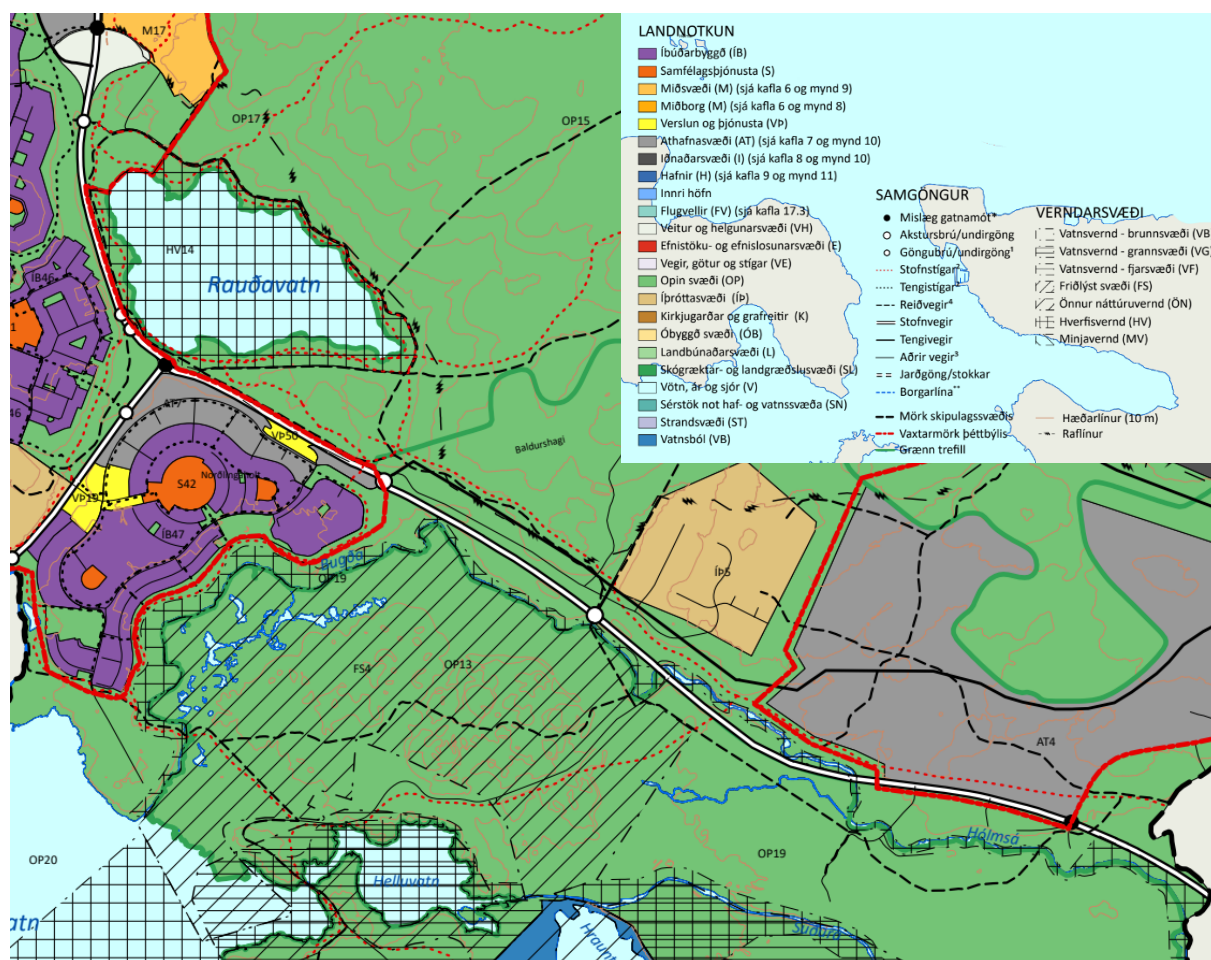
Deiliskipulagið er í samræmi við markmið svæðisskipulags höfuðborgarsvæðisins, markmið 2.4, sem gerir ráð fyrir að stofnvegir á höfuðborgarsvæðinu eigi að mynda heildstætt tveggja laga kerfi, meginstofnvega og stofngatna sem verða endurhannaðar eftir því sem byggð og samgöngur þróast.

Í greinargerð svæðisskipulags höfuðborgarsvæðisins 2040 er tekið fram að áhersla verði lögð á aðgerðir og framkvæmdir sem geta aukið umferðaröryggi og draga úr neikvæðum áhrifum umferðar á nærumhverfið. Tvöföldun Suðurlandsvegar fellur að stefnu svæðisskipulagsins um stofngötur og umferðarflæði og þjónustustig þeirra.

2.4.3 Aðalskipulagsáætlanir

Lega Suðurlandsvegur er í samræmi við aðalskipulag Reykjavíkur enda hefur vegurinn verið í núverandi legu síðan 1972. Í Aðalskipulag Reykjavíkur 2040 er gert ráð fyrir mislægum vegamótum á Suðurlandsvegi við Breiðholtsbraut og við Hafravatnsveg. Vegamót við Norðlingaholt og við Heiðmerkurveg eru sýnd sem aksturbrú eða undirgöng.

Stofnstígur, reið- og gönguleið er í aðalskipulagi bæði með Rauðavatni að sunnan en einnig meðfram vegi við Rauðavatnsskóg. Ná þessir stígar alla leið norðan vegar að Hólmsá. Við breikkun í fjórar akreinar verður ekki nægilegt rými fyrir báða stígana við Rauðavatnsskóg meðfram veginum. Til skoðunar er að hafa frekar göngu- og hjólastíg meðfram skóginum. Með sama hætti er til skoðunar að hafa ekki reiðstíg norðan vegarins austan við Almennadal eins og sýnt er í Aðalskipulagi, heldur færa hann norðar. Endurskoða þarf aðalskipulag Reykjavíkur vegna þessara breytinga.

MYND 5 Aðalskipulag Reykjavíkur 2040, hluti þéttbýlisuppráttar.

2.4.4 Deiliskipulag

Alls liggja 6 samþykkt deiliskipulagssvæði að vegkaflanum innan Reykjavíkur. Í deiliskipulagi fyrir Suðurlandsveg, Norðlingaholt og Hólmsheiði - Trippadal er tvöföldunin sýnd. Á hinum svæðunum er ekki

skipulagt inn á vegsvæðið, þ.e. á deiliskipulagi Norður–Seláss, Hádegismóa og Hólmsheiðar /Fjárborgar /Almannadals.

Samþykktu deiliskipulagi Norðlingaholts, fyrir hluta svæðisins sem liggur að Suðurlandsvegi við Norðlingaholt, hefur verið frestað. Gert er ráð fyrir tvöföldun Suðurlandsvegar og gerð mislægra vegamóta við Breiðholtsbraut og Norðlingaholt í skipulagsupprætti frá 2003, en endanlegu deiliskipulagi á framkvæmdarsvæði hefur verið frestað í tengslum við gatnahönnun og breytt eignarhald og nákvæmari uppmælingar.

Tengivegur inn á svæðið austan Rauðavatns og norðan Suðurlandsvegar verður út frá hringtorgi við Norðlingavað og mun sá tengivegur (Vegbrekkur) liggja í gegnum suðurhluta deiliskipulags fyrir hesthúsabyggð í Almannadal og áfram inn á Hólmsheiði, samsíða Suðurlandsvegi og í gegnum athafnasvæðið. Fyrirhuguð breikkun Suðurlandsvegar er í deiliskipulagi fyrir lóð Aðveitustöðvar A12 við Trippadal.

Samkvæmt aðalskipulagi Reykjavíkur er skilgreint athafnasvæði á Hólmsheiði og er svæðið fyrst og fremst ætlað mengunarlitlum iðnaði, svo sem verkstæðum, landfrekri umboðs- og heildverslun og vörugeymslum. Kynningargögn deiliskipulags fyrir athafnasvæðið að Hólmsheiði voru gefin út 2018 en deiliskipulagið hefur ekki verið staðfest. Breikkun Suðurlandsvegar er ekki innan deiliskipulagsmarkanna, en fyrrnefndur tengivegur út frá Norðlingavaði liggur um skipulagssvæðið og að hringtorgi á Hafravatnsvegi norðan mislægra vegamóta.

Tillaga að nýju deiliskipulagi Rauðhóla var afgreidd frá skipulags- og samgönguráði 27. apríl 2022 og vísað til borgarráðs. Fram kemur í greinargerð með deiliskipulaginu að meðal markmiða þess sé að skilgreina aðalleiðir gangandi og ríðandi um svæðið og auka upplifun ólíkra útivistarhópa í sátt við náttúruna. Þá sé akstursleið um Heiðmerkurveg skilgreind og skoðað hvort bæta þurfi eða færa tengingu inn í átt að Heiðmörk. Bílastæði séu skilgreind við Rauðhóla og settar fram áætlanir um hvernig styrkja megi tengingar við græna stíginn um svæðið sem á að liggja innan Græna trefilsins. Þá er þess einnig getið að skilgreindar verði sérstakar aðgerðir sem skal viðhafa þar sem Rauðhólar eru á skilgreindu vatnsverndarsvæði og nálægt brunnsvæði.

3 MATSLÝSING

3.1 Nálgun og áherslur matsvinnu

Deiliskipulagið nær til hluta Suðurlandsvegar frá gatnamótum við Bæjarháls að sveitarfélagsmörkum við Mosfellsbæ nálægt Hólmsá, ásamt gatnamótum á þessari leið. Innan skipulagssvæðisins eru einnig göngu- og hjólastígar sem tengja saman ólík hverfi innan og á milli sveitarfélaganna. Veghelgunarsvæðið liggur innan sveitarfélagsmarka Reykjavíkur. Í umhverfismati verður lögð áhersla á að meta áhrif deiliskipulagsins á:

- Samgöngur og ferðavenjur
- Loftslag
- Byggð og byggðamynstur
- Heilsa og öryggi
- Náttúru og menningarminjar

Umhverfismati deiliskipulagsins er ætlað að tryggja að tekið sé tillit til umhverfis- og samfélagssjónarmiða. Matið mun byggja á fyrirliggjandi gögnum sem eru ríkuleg og koma þau að hluta úr ferli umhverfismats framkvæmdarinnar¹. Frummatsskýrsla er komin til Skipulagsstofnunar og er beðið álits Skipulagsstofnunar á umhverfisáhrifum framkvæmdarinnar. Umhverfismat framkvæmdarinnar er unnið í samvinnu Reykjavíkurborgar og Vegagerðarinnar.

Niðurstaða umhverfismats deiliskipulagsins verður í umhverfismatsskýrslu í greinargerð deiliskipulagsbreytingarinnar.

3.2 Valkostir

Í ferli umhverfismats framkvæmdarinnar er umfjöllun um valkosti. Í umhverfismati deiliskipulagsins verður gefið yfirlit yfir þá valkosti sem fjallað var um, umhverfisáhrif þeirra og rökstuðning fyrir völdum kosti.

3.2.1 Áhrifapættir, umhverfisþættir, matsspurningar og viðmið

Við val á umhverfisþáttum, matsspurningum og viðmiðum var m.a. litið til umfjöllunar í umhverfisskýrslu Aðalskipulags Reykjavíkur 2040² og umhverfisskýrslu deiliskipulags Vesturlandsvegar á Kjalarnesi. Viðmið eru einkunn sótt í stefnu stjórnvalda í viðkomandi málaflokkum og skipulagsáætlunum, Landsskipulagsstefnu, svæðisskipulag höfuðborgarsvæðisins og aðalskipulag Reykjavíkur, auk viðmiða í heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna og viðmið úr

¹ Breikkun Suðurlandsvegar frá Bæjarhálsi að Hólmsá. Gögn úr ferli umhverfismats framkvæmdarinnar eru aðgengileg á vef Skipulagsstofnunar; <https://www.skipulag.is/umhverfismat-framkvaemda/gagnagrunnur-umhverfismats/matsaaetlanir/nr/1077#tmat>

² Aðalskipulag Reykjavíkur 2040. Umhverfisskýrsla (B3).

lögum og reglugerðum.

Í töflu 1 eru þeir umhverfispáttir sem taldir eru geta orðið fyrir áhrifum af völdum breikkunar á veglínu og breytingar á hliðarvegum. Lagt verður mat á vægi umhverfisáhrifa fyrir hvern umhverfispátt sjá töflu 2.

TAFLA 1. Umhverfispáttir, matsspurningar og gögn sem viðmið eru sótt í.

UMHVERFIS- PÁTTUR	MATSSPURNINGAR	VIÐMIÐ
Samgöngur og ferðavenjur	Styður tillagan við markmið aðalskipulags um breyttar ferðavenjur? Hafa breytingarnar áhrif á þjónustustig stofnbrauta?	Stefnumið Aðalskipulags Reykjavíkur um vistvænni samgöngur og grænu borgina. Höfuðborgarsvæðið 2040, leiðarljós 2 um skilvirkar samgöngur sem uppfyllir ferðaparfir fólks með sem minnstum tilkostnaði og umhverfisáhrifum.
Loftslag	Hvaða áhrif hafa breytingar á kolefnisspor og losun gróðurhúsalofttegunda vegna samgangna og innviða?	Aðgerðaaðætlun í loftslagsmálum 2018 – 2030. Umhverfis- og auðlindaráðuneytið. Loftslagsstefna Reykjavíkurborgar og aðgerðaráætlun til 2020. Lög um loftslagsmál nr. 70/2012.
Byggð og byggðamynstur	Hvaða áhrif hefur tillagan á gæði hins byggða umhverfis, ásýnd og yfirbragð?	Höfuðborgarsvæðið 2040, svæðisskipulag – sbr. leiðarljós 1 og 5 um hagkvæman vöxt og gott nærumhverfi. Landsskipulagsstefna 2015-2026 sbr. markmið um sjálfbært skipulag þéttbýlis (3.2) og gæði hins byggða umhverfis (3.3).
Heilsa og öryggi	Hvaða áhrif hafa breytingar á aðalskipulagi á loftgæði, sbr. markmið um að draga úr svifryksmengun? Hvaða áhrif hefur áætlunin á hljóðvist og loftgæði? Hvaða áhrif hefur áætlunin á lýðheilsu, s.s. aðstæður til heilsuefingar, aðgengi að útivistarsvæðum? Hefur áætlunin áhrif á náttúruvá?	Kortlagning útivistarsvæða. Hreint loft til framtíðar – Áætlun um loftgæði á Íslandi 2018-2029, sbr. markmið um að draga úr svifryksmengun. Reglugerð um hávaða nr. 724/2008, sbr. markmið og kröfur um hljóðstig. Reglugerð um loftgæði nr. 787/1999. Kortlagning hávaða - Fjöldi/stærð svæða þar sem hljóðstig er yfir viðmiðunarmörkum (2017). Lýðheilsustefna og aðgerðir sem stuðla að heilsuefandi samfélagi. Velferðaráráðuneytið. Sept. 2016.
Náttúru- og menningarminjar	Hafa breytingar áhrif á verndarsvæði? Hafa breytingar áhrif á vistkerfi/líffræðilega fjölbreytni? Hefur áætlunin áhrif á gæði hins náttúrulega umhverfis? Hafa breytingar áhrif á menningarminjar?	Lög um náttúruvernd nr. 60/2013, sbr. 61. gr. Náttúruminjasrá. Lög um menningarminjar nr. 80/2012. Aðalskipulag Reykjavíkur 2010-2030 – sbr. markmið um Borgarvernd og Græna netið. Stefna Reykjavíkurborgar um líffræðilega fjölbreytni - Aðgerðaráætlun 2016-2026. Minjaskráning.

TAFLA 2. Flokkun umhverfisáhrifa í mati á áætluninni.

Vægi áhrifa	Skýring
Verulega jákvæð	Veruleg jákvæð breyting á einkennum umhverfispáttar
Jákvæð	Jákvæð breyting á einkennum umhverfispáttar.
Óveruleg	Áhrif breyta lítið eða ekki einkennum umhverfispáttar.
Neikvæð	Neikvæð breyting á einkennum umhverfispáttar.
Verulega neikvæð	Veruleg neikvæð breyting á einkennum umhverfispáttar.

4 KYNNING, SAMRÁÐ OG SKIPULAGSFERLI

4.1 Kynning og samráð

Með kynningu skipulagslýsingar er umsagnaraðilum, hagsmunaaðilum og almenningi gefinn kostur á að leggja fram sjónarmið og ábendingar sem að gagni gætu komið við mótun tillögu að deiliskipulagi. Skipulagslýsingin verður send Skipulagsstofnun og öðrum umsagnaraðilum eftir samþykkt í borgarráði og skipulags- og samgönguráði Reykjavíkur. Umsagnaraðilum og almenningi er gefinn kostur á að leggja fram sjónarmið og ábendingar sem að gagni gætu komið við gerð skipulagsins. Skipulagslýsing verður auglýst í blöðum og verður aðgengileg samhliða á vef Reykjavíkurborgar <https://reykjavik.is/skipulag-i-kynningu> Lýsingin mun einnig liggja frammi á skrifstofu Reykjavíkurborgar.

Á kynningartíma verður almenningi og umsagnaraðilum gefinn kostur á að koma með ábendingar og athugasemdir við framlagða tillögu, og skila með tölvupósti á skipulag@reykjavik.is.

4.2 Umsagnaraðilar

Óskað verður eftir umsögnum frá hagsmunaaðilum við þessa skipulags- og matslýsingu og á öðrum stigum í skipulagsferlinu. M.a. verður horft til umsagna frá eftirtöldum aðilum:

- Skipulagsstofnun
- Umhverfisstofnun
- Náttúrufræðistofnun Íslands
- Minjastofnun Íslands
- Borgarsögusafn Reykjavíkur
- Íbúaráð Árbæjar
- Íbúaráð Norðlingaholts
- Vegagerðin
- Heilbrigðiseftirlit Reykjavíkur
- Veðurstofa Íslands
- Veitur ohf.
- Hestamannafélagið Fákur
- Landssamtök hjólréiðamanna
- Skógræktarfélag Reykjavíkur
- Skógrækt Ríkisins

Eftir atvikum verður leitað eftir umsögnum annarra aðila, þ.á m. innan stjórnsýslu sveitarfélagsins s.s. frá umhverfisnefnd Reykjavíkur.

4.3 Drög að skipulagsferlinu

Eftirfarandi eru drög að skipulagsferlinu og helstu tímasetningum, birt með fyrirvara um breytingar.

TAFLA 3 Drög að skipulagsferli

MÁNUÐUR	LÝSING	
Júní 2022	Skipulagslýsing	Skipulagslýsing lögð fyrir skipulagsnefnd Reykjavíkur skv. 1 mgr. 40. gr. skipulagslaga 123/2010.
Júní 2022	Lýsing afgreidd	Lýsing afgreidd í borgarráði til umsagnar og kynningar.
Júlí 2022	Lýsing kynnt	Skipulagslýsing auglýst og send Skipulagsstofnun og umsagnaraðilum til umsagnar. Lýsingin verður kynnt almenningi skv. 1. mgr. 40. gr. skipulagslaga nr. 123/2010. Gefinn verður þriggja vikna frestur til að skila inn athugasemdum.
September 2022	Tillagan tekin fyrir	Tillaga að nýju deiliskipulagi tekin fyrir í skipulags- og samgönguráði þar sem fjallað er um fram komnar ábendingar og endanleg tillaga samþykkt til auglýsingar skv. 4. mgr. 40. gr. skipulagslaga.
Október 2022	Tillagan auglýst	Tillaga auglýst skv. 41. gr. skipulagslaga. Gefinn verður sex vikna frestur til þess að skila inn athugasemdum.
Desember 2022	Tillagan afgreidd hjá sveitarfélögunum	Tillaga afgreidd í borgarráði að undangenginni umræðu skipulags- og samgönguráðs með breytingum sem athugasemdir kunna að gefa tilefni til og skipulagið sent til Skipulagsstofnunar skv. 3 mgr. 41. gr. skipulagslaga.
Janúar 2023	Samþykktarferli	Borgarráð og eftir atvikum borgarstjórn samþykkir deiliskipulagið og auglýsir skipulagið til staðfestingar í kjölfarið í B – deild Stjórnartíðinda skv. 41 gr. skipulagslaga.